

Halász Endre, Bandi bácsi a BOKOR Közösség nagy öregjeinek egyike volt. Születésének 100. évfordulója alkalmából barátai és tisztelői hálaadó szentmisén emlékeztek meg róla október 17-én, Pécelen. Ebből az alkalomból közöljük az alábbi három írást.

Bandi bácsira emlékezünk

Öt évi együtt járás után, 1968 februárjában határoztuk el, hogy összeházasodunk. Zalatnay Márti családja apai ágon református és evangélikus volt, anyai ágon katolikus és református. A Kaszap családban katolikus hagyományokat ápoltunk. A Zalatnay család nagyvonalúságának köszönhetően a katolikus szertartás szerinti házassági szertartást fogadtuk el. A péceli helyszín miatt egyértelmű volt, hogy a Halász Bandi bácsit kérjük meg, hogy készítsen fel minket erre az alkalomra. Én ennek kapcsán találkoztam először Bandi bácsival. Márti már korábban is ismerte őt, mert rendszeresen járt idős és beteg nagymamájaához.

Már az első találkozáson is lenyűgözött minket Bandi bácsi papoknál szokatlan, közvetlen stílusa, ájtatosság nélküli racionális beszéde. Nagyon mély benyomást tett ránk. Végül az esketésünk után egyetlen kérése volt, hogy minden este elavás előtt együtt, hangosan mondjuk el azt az imát, amelyre Jézus tanított minket. Házasságkötésünk után rövid ideig Pécelen laktunk, majd Pestre költöztünk albérletbe. Ezzel megszakadt a kapcsolatunk Bandi bácsival, de az esti közös imát mindig megtartottuk.

Pár éves albérletezés után visszaköltöztünk Pécelre, most már OTP-öröklakásba. Amint megjelentünk a templomban, Bandi bácsitól írásos meghívást kaptunk egy ún. utolsó szombati előadásorozatra. Minden alkalommal más volt az előadó. Izgalmasabbnál izgalmasabb témákban hallgattunk tartalmas szövegeket. Az előadók ismeretlenek voltak számunkra. (Később aztán kiderült, hogy a Bokorhoz tartozó testvéreinket ismerhettük meg általuk.) Az előadásorozat végén Bandi bácsi javaslatot tett arra, hogy kisebb csoportokban folytassuk az önképzést. Ismét elfogadtuk a meghívást, és elkezdtük lelkiismeretünk átformá-

lását az evangéliumok szellemében, a KIO (Keressétek Isten Országát)-kötetek tanulmányozása segítségével. Lelki gyakorlatra mentünk, közösségvezetést vállaltunk, és rendszeresen jártunk Bandi bácsihoz lelki vezetésre. Az életünk teljes mértékben átalakult. Harmadik gyermekünk születésének idején eladtuk a lakótelepi lakásunkat, hogy vagyunk megosztva egy péceli nagycsaláddal kezdjünk építkezni. Az évek során ez közösségi házzá fejlődött. Mi a mai napig harmincegy személyt, családot fogadtunk be a házba, pár hónapos itt lakástól kezdve pár éves itt tartózkodásig adtunk lehetőséget számukra. Társaink, közösségi testvéreink és barátaink ugyanezt tették, és közösen tesszük mind a mai napig. Bandi bácsinak, Gyurka bácsinak és sok testvérünknek köszönjük, hogy egyre jobban elköteleződünk az evangéliumi életforma mellett.

Bandi bácsival rendszeresen együtt működünk, segítjük az egyházközösségi életet Pécelen. Családunk barátja volt. Minden gyermekünket ő keresztelte, s ő vezette első áldozáshoz is őket.

Szeretett egyháza sajnos idős korában büntetésből nyugdíjazta, mert a Szentlélek ünnepén közös imádságra beengedte a templomba a Bokor tagjait az ország sok részéből. Ez nagyon nagy szomorúság volt neki is, és a közösség tagjainak is. A közös munkát folytattuk ezután is, egészen élete végéig.

Bandi bácsi megismerésével számunkra egy új életforma vált valósággá. Rajta keresztül ismertük meg Gyurka bácsit és további személyeket, akikkel életre szóló barátságokat, testvéri kapcsolatokat kötöttünk. Rajtuk keresztül is megtapasztalhatjuk a „százannyi” ajándékát a mi folyamatos elköteleződésünk következményeként.

Kaszap István és Márti

Dávid és az ő parittyája

De sokszor hallottam mentegetőzésként, hogy ő csak dávidi módon tud harcolni az alkoholizmus ellen. Meg hogy bocsánatot kér azért, mert soha nem kóstolt bele a részegség élményébe. – Igen, ez volt ő: Bandi bácsi. Egyike azoknak a modern magyar szenteknek, akiket ugyan hivatalosan aligha kanonizálnak, de a Jó Isten bizonyára besorolta az őket megillető helyre.

Éppen 20 esztendeje, hogy egy mentálhigiénés sorozat hallgatójaként megismertem őt. Ez a hatalmas pasztorációs tapasztalattal bíró, végtelenül szerény ember igyekezett járatosná válni egy akkoriban – 1985 táján – elterjedő ismeretanyagban. Tette ezt azért, hogy még hatékonyabb segítséget nyújthasson a látókörébe kerülő alkoholistáknak, illetve szétbomló családjaiknak.

Találkozásaink során hamar ráébredtünk arra, hogy különböző okok folytán felszabadult kapacitásainkból és hasonló elkötelezettségünkön kiindulva, közösen kellene létrehozunk egy szeretetszolgálatot. Így született meg – a Magyar Karitást megelőzve – az R. K. Egyházi Szeretet-

szolgálat keretei között 1988. decemberében a BETÁNIA. Első otthonunk a Szent Kereszt Plébánia volt, majd két év elteltével költöztünk jelenlegi helyünkre.

E sorok olvasóinak legtöbbje az alkoholistentéssel köti össze Halász Endre nevét. Méltó és igazságos, hiszen az ő „parittyájából” kikerült számtalan „szeretkavics” szíven találta a szesz Góliátjait. Személyének hiteles ábrázolásához azonban hozzátartozik annak a jelentős tevékenységnek ismerete is, amelyet a végzetessé váló megbetegedést megelőző másfél évtizedben folytatott. Ennek voltam közeli tanúja és hálás hasznélvezője.

Mivel hosszú és példaértékű plébánossága idején magánvagyonra nem tett szert, 1983-as kényszernyugdíjazásakor nem volt hova költöznie. Így került harmadmagával – mozgásképtelen nővérel s valamikori, nála idősebb, félig vak házvezetőnőjével – az üresen álló szadai plébániára. Természetesnek tartotta, hogy befogadásuk fejében a sok éve kihalt plébánia életét felébressze csipkerózsika álmából. E munkálkodásával ki is érdemelte a kiségitő lelkesítő státuszt!

Mivel fáradtságot nem ismerő ember volt, kapacitását így sem érezte kellően lekötve, ezért vállalkozott a megkezdett alkoholistentés mellett a már említett Betánia Szeretetszolgálat papi vezetői posztjára is. Ez pedig nagy és sokrétű feladat ellátását jelentette.

Kiemelten kell megemlíteni, hogy a hiteles pap személyes kisugárzása mellett, gondos lelkipozításban és szisztematikus teológiai ismeretbővítésben is részesítette a munkatársakat. Az egyetlen nagycsaládként működő szolgálat különféle alapítványi keretek között gondozott hajléktalanokat, sokgyermekes családokat, otthonukban segítségre szorulókat és természetesen az alkohol rabságában szenvedőket. (Ez utóbbi csoportot támogató alapítványunk nevét is ő választotta, a „SZOMJAZOM” igével Krisztus Keresztjére utalva.)

A közvetlen segítők körén túl több mint 100 fő részvételű 70 órás etikai képzésben a Betániában, illetve vidéki, keresztény szellemű szociális-karitatív intézményekben. Nem utasított vissza egyetlen lelkigyakorlatos felkérést

Első lelkigyakorlatom...

1998 februárjában találkoztam a Katolikus Alkoholistentő Szolgálat vezetőjével Halász Endre atyával, Bandi bácsival. Rákosfalván tartott lelkinapot. Akkor még gyakorló alkoholistá voltam, s Bandi bácsi felhívta a figyelmemet a máriabesnyői lelkigyakorlatokra, és meg is hívott. Május elején el is indultam, kíváncsiság és félelem volt az útitársam. Nem tudom, hogy mitől féltem jobban: az ismeretlentől, vagy attól az időtől, amit ott töltök alkohol nélkül! Az induláshoz szükségem volt segítségre, bátorításra, s akkor még csak egy ilyet ismertem, az alkoholt! Így megittam 2x3 deci vörösborot. Megérkezésemkor nem tudtam, hogy hová kell menni. Láttam más leszállókat is, köztük volt egy kisebb csoport, akikhez odamentem, és útbaigazítást kértem tőlük. Kiderült, hogy ők is a lelkigyakorlatra jöttek, 3-4 férfi és egy fiatal lány, aki, mint kiderült, a segítőkjűk és kísérőkjűk volt Györből! Ez a lány azt mondta, menjek velük, és el is indult be a faluba. Kora délután elég meleg volt, és megtudtuk, hogy a program később kezdődik. Erre fel meghívott, hogy igyunk meg egy üdítőt, és játszunk billiárdot. Később felmentünk a lelkiyakorlatos házba. Ott a regisztráció után egy alagsori közös hálóba mentem, és lepakoltam. Senkit nem ismertem azok közül, akik ott voltak, de pillanatok alatt sikerült beszélgetésbe kerülni a társaimmal. Olyan nyíltsággal és szeretettel fordult mindenki a másik felé, hogy ez teljesen szokatlan és zavarba ejtő volt, de hamar megszoktam, és én is megnyíltem!

Az első program a mise volt. Én katolikusnak vagyok keresztelve, de körülbelül ennyi kapcsolatom volt az egyházzal. Mindig hittem Istenben. Mivel távoli és titokzatos volt, azt gondoltam, hogy nekem nincs kapcsolatom vele. Sőt féltem, hogy lesz, és hátrítottam mindenféle vallási és egyházi programot és találkozást. A misén is furcsán éreztem magam, mert úgy éreztem, hogy nem tudok megfelelni a követelményeknek. Akkor úgy gondoltam, vannak elvárások a részvétellel kapcsolatban, és a lelkiismeretem sem volt a legjobb állapotban. Vacsora után előadás volt, már nem emlékszem, miről volt szó benne, a Biblia tanításain keresztül igyekeztek nekünk segíteni. Késő este bemutatkozó kör volt az utolsó program. Itt mindenki elmondta magáról azt, amit fontosnak tartott. Olyan zavarba hozóan őszinték és nyíltak voltak, hogy engem teljesen meghatott! Amikor rám került a sor, alig tudtam megszólalni, és igen halkán mondtam valamit magamról. Késő este, amikor vége lett a napi programnak, nem tudtam elaludni, mert az engem ért élmények és benyomások igen élénken hatottak

sem, lett légyen az Máriabesnyőn alkoholistáknak, Szegeden kispapoknak, Tahiban Máltai Lovagoknak vagy Zürichben emigráns magyaroknak szóló. Nagy felkészültsége mellett képessége volt bármely közösségben a szeretet meghittségét is megteremtteni.

Idős hozzátartozói elvesztése után a Betániának nemcsak „családfője”, de lakója is lett. Innen járt ki hűségesen Szadára a hétvégeken, hogy ottani híveit is elláthassa. 1999-ben azután, egy dolgos papi pálya vége felé, számtalan barátja és tisztelője társaságában ünnepelhette meg gyémántmiséjét.

Kivételes személyiség volt. Mindnyájan hálások lehetünk a Jó Istennek, hogy a közelében élhettünk. Aki pedig nem ismerte, az biztos lehet abban, hogy méltó és hű folytatásra talál: az általa elvetett mag szárba szökken.

*Bogláryné Mailáth Edina
(Bandi bácsi hűséges munkatársának
visszaemlékezése 2005-ből)*

rám! A szobák előtt volt egy folyosó, ahol lehetett dohányozni és beszélgetni! Hajnalig folyt a barátkozás, ismerkedés, beszélgetés, néhányan alig aludtunk valamit. Másnap, pénteken reggel misével kezdtük a napot, már jobban éreztem a hatását, mert az ima segített. A délelőtti előadás után 8-10 fős csoportokba osztottak bennünket, ahol részletesebben bemutatkozhattunk, és beszélhettünk magunkról, az alkoholizmusunkról és az ebből fakadó problémáinkról. Csoporttársaim nagyon nagy szeretettel és barátsággal fordultak felém, és én is feléjük! Az összetartozás és a közös gond nagyon közel hozott bennünket egymáshoz! Mái tartó szoros barátságok maradtak ebből a hétvégéből! Délután és másnap, szombaton nagyon hasznos tanításokban és beszélgetésekben volt részem.

Későbbi életem meghatározó napjairól van itt szó! Tudom és vallom, már nem élnék az itt megismert HIT, TANÍTÁSOK, EMBEREK és hely varázsa nélkül! Itt tanultam meg imádkozni, őszintén beszélni, segítséget elfogadni, szeretetet kapni! Máriabesnyő és a lelkigyakorlat új világot teremtett bennem, és teljesen megváltoztatott! A szombati nap is hasonlóan telt. Este körima volt az utolsó dolgom, nekem csak sírva sikerült kinyögnöm valamit. Van a szolgálatnak egy énekesfüzete, amelyben van egy dal, aminek a címe: Magányos voltam, nem volt barátom..., ez volt az imám! Sokan velem sírtak! Nagy élmény volt, máig hat rám! A végére megértettem, hogy a lelki gyakorlaton semmi nem kötelező! A misék és programok segítségek ahhoz az új élethez, amire a lehetőséget nekem nyújtották! Megmutatták, lehet más módon is élni! Vasárnap reggel imádság, majd reggeli után az utolsó tanítás és kiscsoportos beszélgetés volt. A lelki gyakorlat szentmisével zárult! A búcsúzkodás nagyon bensőséges volt, sokan összeborultunk, igen nehéz volt az elszakadás! Sikerült megtérnem! Jézus Krisztus elindított a szabadság útján! Július elején lesz 12 éve, hogy megszabadultam az alkohol rabságából! Az életem nem lett könnyebb, de szebb és tartalmasabb lett!

Évek alatt megtanultam nemcsak kapni, hanem adni is! Sok minden megváltozott! Meghalt Bandi bácsi és Edina néni is, de mindig velem lesznek! Megváltozott a helyszín is, nehéz volt megszokni! Megváltoztam én is, ezt is nehéz volt megszokni.

Mindent köszönök Istennek és Nektek, Barátaim!

„Magadnak teremtettél minket, Isten, és nyugtalan a szívünk, amíg meg nem nyugszik benned.” (Szent Ágoston)

Kaiser József